

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

6. Vtrum Diuinitas & personalitates Diuinæ sint in Eucharistia ex vi
verborum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

Satisfit.

Respondeo tamen, utramque partem ponendam; quia utraque vera erat sanguis Christi. Ad exemplum autem de digito abscisso, quidquid sit de veritate antecedentis, dici potest, discrimen esse, quod corpus in ratione corporis importat continuationem, & vnionem partium inter se; quare licet appellatione corporis significaretur illud solum, quod est per modum vnus continui sufficientis, ut dicatur corpus humanum: sanguis tamen non postulat ex sua significatione talem continuationem, sicut neque aqua, aut alia huiusmodi. Quomodo autem ad id conducatur distantia, vel cōiunctio moralis effusionis, vel abscissionis, diximus illa *disp. 14. sect. 5.* An vero sanguis in triduo manserit congelatus, an liquidus, saltem quoad partes reassumendas, non constat; illud mihi verissimū est, mansisse sub vera forma sanguinis incorrupti eo modo, quo corpus mansit in ratione corporis incorrupti: nam eadem videtur esse ratio de utroque, & vnio hypostatica Verbi ad sanguinem, quæ etiam in triduo durauit, id postulabat.

Dubitatur
quarto.

Quarto dubitari potest, an totus sanguis in Eucharistia ex vi verborum sit continuus: Ratio dubitandi est, quia potest contingere, non esse totum continuum intra venas, præsertim in triduo. P. Suarez *disp. 5. sect. 3.* respondet affirmatiue, quia res liquida eo ipso quod habeat approximationem localem, vniuntur & continuantur; ergo cum totus sanguis ponatur in distans, eo ipso ponitur continuus.

Respondet
Suarez.110.
Reycitur
primo.

Hæc tamen sententia nullo modo placet; primo, quia hinc sequitur in Eucharistia singulas particulas sanguinis vniri cum singulis, & quamlibet cum omnibus aliis; quia omnibus, & singulis est æque præfens. Secundo, quia sequeretur, sanguinem Christi in Eucharistia habere modum substantialem absolutum, quem non haberet in cælo; quod nouum est apud Theologos. Tertio, quia indistantia, quam habent partes sanguinis in Eucharistia, tantum abest, quod conducatur, ut potius obstat ad continuationem: tum quia propinquitas requisita ad vnionem continuatiuam est propinquitas vtriusque extremi per contractum, & iuxta positionem, non per intimam præsentiam in eodem omnino locorum etiam, quia sanguis Christi, prout in Eucharistia, est incapax secundo illum statum patiendi aliquid ab agente naturali (ut vidimus *disp. sequenti*) ergo illa præsentia patrum non est sufficiens, ut resurget vnio inter illas. Alioquin si iuxta species consecratas poneretur alius sanguis humanus, continuaretur etiam cum sanguine Christi, eo quod haberet approximationem sufficientem ad continuationem, quod est valde absurdum.

Secundo.

Tertio.

SECTIO VI.

Utrum Diuinitas, & Personalitates Diuinae sint in Eucharistia ex vi verborum?

111.
Quæstio
secunda.

Non dico, *utrum ponantur*, quia certum est naturam, vel personalitates Diuinas non accipere nouam præsentiam ad species; sed *utrum sint*: hoc est, an significantur ex vi verborum, ut præfentes in Eucharistia. Et in primis certum est personam Verbi esse ad minus per concomitantiam in Eucharistia propter vnionem cum humanitate Christi; ut docet Tridentinum vbi supra, dicto *cap. 3.* Difficultas tamen est, an sit etiā ex vi verborum. Ratio dubitandi oritur ex verbis, quibus dicitur in persona Christi, *hoc est corpus meum*; nam *li meum* significat, illud corpus esse proprium personæ loquentis; ergo significat, quod terminatur per illam personalitatem; ergo ex vi verborum significatur illud corpus esse vni-

Ratio dubi-
tandi.

um hypostaticè Verbo Diuino; ergo ex vi verborum significatur vnio, & per consequens ipsa persona Verbi.

Respondent aliqui, hoc argumento solum probari, esse ex vi verborum vnionem hypostaticam ad Verbum, non tamen ipsam personam Verbi; quia vnio sola sufficit ad denominandum illud corpus Christi. Sed contra, quia si argumentum aliquid probat, probat etiam de personalitate, quia licet hoc, quod est, corpus esse vnicum, proueniat formaliter à sola vnione; cæterum hoc, quod est esse substantens, non prouenit à sola vnione, sed ab ipsa substantia; ergo cum *li meum* significet, corpus esset terminatum substantentia personæ loquentis consequens est, ut non sola vnio, sed etiam substantia ipsa significetur.

Propter hanc rationem videtur aliquibus probabilis hæc pars: communis tamen, & vera sententia negat, personam Verbi esse ex vi verborum, & constat satis ex Tridentino supra dicente, Diuinitatem esse in Eucharistia propter admitabilem eius cum corpore, & anima vnionem: vbi ex contextu constat, Concilium non numerare Verbum in iis, quæ in Eucharistia sunt ex vi verborum. Neque obstat argumentum supra factum. Ad quod P. Valquez *disp. 185. num. 14.* indicat, pronomen *Meum* non refertur suppositum, sed naturam humanam; cuius dicitur esse illud corpus; & ideo non debere suppositum esse sub speciebus ex vi verborum.

Hoc tamen assertum indiget explicatione; nam re vera illud *meum*, magis directe, & immediate significat suppositum, quam naturam loquentis. Dicere enim *corpus meum*, idem est, ac si dicas, *corpus mei*; illud autem, *mei*, est genitiuus pronominis *Ego*; & quidem illud pronomen *Ego*, non significat directe naturam, sed suppositum loquentis: non enim possum dicere: *ego sum natura humana*, sed *ego sum persona*; ergo illud *Ego* stat pro supposito in recto, non pro natura; & per consequens *corpus mei* erit idem ac corpus suppositi, quod *sum ego*: semper enim loquitur suppositum in persona sua, nec potest loqui nomine naturæ in recto, quia omnes voces impolite sunt ad significandam loquutionem suppositi.

Fateor tamen, illud *Meum*, licet magis directe significet, & referat suppositum, magis tamen determinate significare naturam loquentem: omnis enim loquutio creata, est actio immediata alicuius naturæ intellectualis, quæ per illam loquutionem exprimit suam mentem, & per consequens necessario exprimitur natura, cuius mens exprimitur, & exprimitur talis natura determinata, quæ est principium proximum loquutionis; sed magis directe, licet minus determinate, exprimitur suppositum per illud pronomen *Ego*, & *Meum*. Nam sicut *Disputat. 13. de Incarnat. Sect. 3.* diximus, illas voces *hic homo*, significare directe suppositum, & indirecte humanitatem, sed tamen hanc determinate, suppositum vero in consulo, ita ut, *hic homo*, idem sit ac, *suppositum huius humanitatis*: sic dicendum est de illo pronomine *Ego*, quod idem sit ac suppositum huius naturæ loquentis. Quare, quando dico: *hoc est humanitas mea*, idem est ac dicere, hæc est natura humana suppositi, quod terminat hanc naturam loquentem. Hinc enim est, quod Deus loquens de se ipso per loquutionem procedentem immediate à natura Diuina, & non à supposito, possit dicere: *Ego sum Pater, ego sum Filius, ego sum Spiritus sanctus*; quia scilicet illud *ego* determinat semper solam naturam loquentem, non vero suppositum, ut sensus sit: suppositum huius naturæ loquentis, est Pater, est Filius, est Spiritus Sanctus: quod verum est, non

non de eodem supposito, sed de supposito vage accepto.

116.

Colligitur
primo sensus
illorum verborum.

Hinc colligitur iam primo sensus illorum verborum *corpus meum*; idem enim significant, ac corpus naturæ humanæ, quæ est humanitas suppositi, quod terminat hanc naturam loquentem. Unde illa verba non solum sunt vera prolata à natura humana Christi, quæ de facto loquebatur, sed etiam prolata non ab humanitate, sed à natura Diuina Verbi vera essent. Nam si Verbum assumpsisset naturam leonis, potuisset Verbum ut Deus dicere de corpore leonis: *hoc est corpus meum*; scilicet corpus illius naturæ leoninæ, quæ esset vere natura suppositi, quod terminat naturam Diuinam loquentem. Sic ergo de facto Verbum per naturam Diuinam posset loqui, & de Christi corpore dicere: *hoc est corpus meum*; scilicet, est corpus humanitatis suppositi quod terminat naturam Diuinam loquentem.

117.

Colligitur
secundo.

Colligitur secundo; si ad veritatem illius pronominis, *meum*, in verbis consecrationis requireretur, quod in Eucharistia esset illud, per quod illud corpus habet id, quod significatur per illud; *meum*; oportet utique, sub speciebus esse ex vi verborum suppositum Diuinum Verbi terminans tale corpus. Probat ut dictis, quia esse *meum* est esse corpus illius naturæ humanæ, quæ est natura suppositi terminantis naturam loquentem: hoc autem includit multa, scilicet, hoc corpus pertinere ad talem humanitatem, & illam humanitatis pertinere ad suppositum, quod terminat naturam loquentem. Si ergo deberet sub speciebus esse totum id, per quod corpus illud habet, quod à Christo possit appellari *suum*, oportet poni ex vi verborum coniunctionem illius corporis cum supposito talis naturæ loquentis, per quam coniunctionem corpus illud potest dici *meum* à Christo loquente.

118.

Instantia.

Dices, si natura humana Christi terminaretur simul per personalitatem Patris, & Filij, vel per substantiam Verbi, & per substantiam creatam propriam, tunc non oporteret ad veritatem verborum, esse vitamque substantiam sub speciebus, sed sufficeret altera illarum; nam ratione singulatum posset Christus dicere verè, illud esse corpus suum; ergo illa substantia, quæ esset sub speciebus, non esset ex veritate verborum, cum abique positione illius verba adhuc possent esse vera. Respondetur, in primis nos supponere, quod ut verius amplexi sumus *diff. 12. de Incarnat. sect. 6.* non posse humanitatem terminari simul substantia propria, & aliena, vel duplici diuina: quo supposito, non potest poni ille casus, in quo substantia Verbi non esset necessaria ad veritatem verborum. Deinde, quidquid sit de eo casu, nunc ramen de facto, cum natura humana subsistat sola substantia Verbi, necessarium esset ad veritatem verborum, quod hæc substantia sit sub speciebus, si ad eiusmodi veritatem requireretur, poni sub speciebus id quod significatur per esse *meum*; quia de facto nihil aliud est, quod illud corpus sit Christi, nisi corpus illud esse talis naturæ humanæ, & illam esse naturam suppositi terminantis naturam loquentem illa verba, sed de facto in tantum est natura suppositi terminantis talem naturam loquentem, in quantum humanitas illa terminatur à supposito Verbi, cuius humanitas loquitur; ergo de facto non possent esse vera verba, nisi sub speciebus esset hoc, quod est illam humanitatem terminari à supposito Verbi.

119.

Respondetur
ad argumentum
propositum.

Aliter ergo ad argumentum principale respondendum est, ad veritatem illius pronominis, *meum*, non requiri, quod sub speciebus sit id, per quod formaliter habet illud corpus esse illius, qui loquitur:

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

itaque licet per *li meum* significetur, corpus illud terminari persona loquentis, non tamen quod terminetur ibi, vbi cumque est; quare licet in Eucharistia non esset vnio hypostatica, posset Verbum dicere de illo, esse corpus suum, cum eidem corpori vnietur in cælo; quia *li meum* ex communi hominum acceptatione non sumitur reduplicatiue, ita ut significetur ibi esse rationem formalem, quia constituitur in esse *mei*, sed specificatiue, significando, illud corpus esse, quod absolute est *meum*. Ex quo fit, ut licet per possibile, vel impossibile corpus illud in Eucharistia haberet propriam substantiam creatam, & non Diuinam, posset tamen Verbum de illo dicere, ibi esse corpus suum, quia ad hoc satis esset, quod in cælo subsisteret substantia Verbi.

120.

Quid signi-
ficet illud
meum.

Confirmatur, quia illud *meum* non solum significat, ut dicebamus, quod natura illa, cuius est corpus, sit natura suppositi terminantis naturam loquentem, sed etiam quod corpus sit corpus illius naturæ: hoc autem, quod est esse corpus illius naturæ humanæ, est coniungi aliis partibus eiusdem naturæ: quæ tamen coniunctio corporis cum aliis partibus humanitatis non ponitur in Eucharistia ex vi verborum, sed per concomitantiam; ergo nec hoc, quod est terminari tali substantia, debet esse ex vi verborum: sed patet consequentia, quia *li meum* tam includit coniunctionem corporis cum natura loquentis, quam cum supposito; ergo si verificatur illud pronomen *meum*, non posita ex vi verborum coniunctione corporis cum natura loquentis, poterit etiam verificari, licet non sit ex vi verborum terminatio corporis per substantiam loquentis.

Adde, licet illud corpus nec in Eucharistia, nec alibi vniretur Verbo, sufficeret vnio præterita, ut anima Christi posset dicere, illud esse corpus suum: sicut anima S. Petri posset dicere de suo cadauere, illud esse corpus suum; nam iuxta communem modum intelligendi *li meum* solum significat, illud corpus pertinuisse ad naturam loquentis, quando vltimo corpus habuit.

121.

Obieciunt pri-
mo.

Obieciunt primo, licet corpus dicat in recto solum naturam primam, & organizationem humanam in obliquo, debet tamen ad veritatem verborum poni sub speciebus corpus ut organizatum, hoc est, aliqua organizatio, quia debet ibi habere esse organizatum; ergo similiter debet ibi poni non solum id corpus specificatiue, quod est *meum*, sed reduplicatiue, seu id, per quod constituitur in esse talis. Respondetur negando consequentiam. Ratio discriminis desumenda est ex diuersa significatione, quam iuxta hominum placitum habent diuersæ voces; nam, ut notauimus supra *diff. 1. sect. 4.* aliquæ sunt, quæ significant formam præsentem, aliæ præcindunt à præsentem, vel absente: sic enim, quando dicimus, hic esse obiectum cognitum, vel amatum, non significamus, hic esse formam, à qua constituitur in esse cognitum, vel amatum; quando vero dicimus, hic esse subiectum album, significamus, hic haberi albedinem: illud ergo prædicatum, *meum*, est omnino ex illis prædicatis, quæ non significant præsentem formam constitutiuam sui; nam alia omnia, quæ dicuntur mea, ut libri, serui, prædia, non habent ibi, vbi sunt, & vbi appellantur mea, id, per quod dicuntur mea. Homines ergo audientes, hoc esse corpus meum, non intelligunt, hic esse etiam rationem formalem constitutiuam in esse mei, sed solum specificatiue hic esse corpus, quod est *meum*. Aliud vero est denominatione organizati, quæ sicut significat formam intrinsecam, sic etiam formam præsentem ibi, vbi dicitur esse corpus organizatum; quod non potest

Aliquæ voces
significant
formam præ-
sentem, aliæ
præcindunt.

Respondetur.

Et 3 melius

melius probari, quàm ex vfu loquendi hominum per eiusmodi voces.

122.
Obijciatur se-
cundo.

Respondeo.

Obijciatur secundo, quia si sanguis in consecratio-
ne calicis non significat naturam sanguinis in ab-
stracto, quæ posset dici sanguineus, sed in concreto;
sicut ignis, & aqua; ergo ex vi verborum significat-
ur aliqua substantia. Respondeo, sanguinem non
significare substantiam, sed naturam sanguinis;
quia licet sanguis non aninetur, est tamen vere
pars humanitatis; nomina autem partis non signi-
ficant substantiam, quia non significant illam, vt
existentem per se; quare licet caput habeat substan-
tiam partialem, hæc tamen non significatur per no-
men capitis: dicimus enim, Verbum assumpsisse ca-
put, & manus, &c. non posset autem dici Verbum
assumpsisse caput subsistens; & similiter dicimus,
non solum hominem, sed humanitatem constare ex
capite, manibus, &c. Quod idem locum habet in san-
guine: dicimus enim, Verbum assumpsisse sangui-
nem; & humanitatem constare ex carne, & sangui-
ne; ergo per hanc vocem sanguinis non significatur
natura sanguinis cum substantia.

123.
Instantia.

Diluitur.

Dices, licet sanguis, dum est in homine, sit pars; at
vero quâdo est effectus, iam non est pars; ergo, quan-
do loquimur saltem de sanguine effuso, loquimur
de illo cum substantia. Respondeo, sanguinem etiam
effusum semper retinere nomen, & conceptum par-
tis, sicut caput abscissum, vel animam separatam:
quare sicut hæc de causa non diceretur Verbum esse
caput, si caput maneret abscissum, nec de facto in tri-
duo Verbum dicitur anima, sed vni animæ, & ca-
piti; sic nec Verbum dicitur in triduo sanguis, sed
retinuisse assumptum sanguinem, vt fatentur omnes
Theologi. Ex quo clare constat, per sanguinem etiam
separatum non significari substantiam, sed natu-
ram; quia licet minus proprie, adhuc concipitur vt
pars humanitatis mortuæ.

124.
Obijciatur se-
cundo.

Respondeo.

Secundo obijciatur; quia in termino à quo huius
conuersionis expellitur substantia panis ex vi ver-
borum; ergo in termino ad quem debet esse substi-
tencia ex vi verborum. Respondeo negando conse-
quentiam; quia etiam in termino à quo expellitur
forma substantialis ex vi verborum, & tamen ex
parte termini ad quem non ponitur forma substi-
tentialis ex vi verborum, vt supra vidimus; ne-
que est necessaria hæc proportio; quia verba signifi-
cant, ibi non manere aliquid substantiæ præceden-
tis; non tamen significant poni formam, vel substi-
tenciam substantiæ sequentis.

Instantia nec
diuinitatem,
nec vnionem
esse ex vi
verborum.

Hinc infero, nec Diuinitatem, nec vnionem hy-
postaticam esse ex vi verborum, sed solum per con-
comitantiam; quod constat ex rationibus supra fa-
ctis; & satis indicatur à Tridentino vbi supra.

125.
Difficultas est
de Patre, &
Spiritu san-
cto.

Restat difficultas, an Pater, & Spiritus sanctus sint
etiam in hoc Sacramento? In quo licet aliqui nimis
formidauerint, dicentes, solum Christum esse in hoc
Sacramento, non tamen videtur dubitandum, quin
etiam alia Personæ adsint, non solum vt in aliis re-
bus, sed speciali titulo propter coniunctionem cum
Verbo; nam sicut vnio animæ cum corpore suffi-
cit, vt, posito corpore Christi, ponatur etiam anima
per concomitantiam: cur etiam non dicimus, adesse
per concomitantiam personam Patris, & Spiritus
sancti, cum adsit Diuinitas, quæ cum illis non vni-
tur, sed realiter identificatur? Itaque sicut cum hu-
manitate Christi adsunt speciali titulo Pater, & Spi-
ritus sanctus ratione vnionis ad Verbum, sic etiam
in Eucharistia, ita vt si per impossibile tota Trinitas
non esset vbique, deberet esse in Eucharistia propter
præsentiam humanitatis Christi. Videatur Suarez
disputat. 5. sect. vltima, in fine; & Valquez disputat.

Suarez.
Valquez.

185. num. 17. Nec hic modus loquendi alienus est à
sanctis Patribus, sed valde visitatus, nam S. Thomas 2. 2. q. 74.
Opus. 63. cap. 2. p. 3. §. Est ibi aliud, dicit: Deus Pater
in Eucharistia totum, quod ipse est, & habet, cum Spiritu
sancto dedit. Et infra, quoties a sacerdote oblatum fuerit
hoc sacrificium, toties Deus Pater cum Filio & Spiritu
sancto se totum ad fruendum exhibet. Anton. Reimpin-
golus Serm. de corpore Christi effert Bernardum
dicentem: O Sacramentum Sacramentorum, in quo
Pater, Filius, & Spiritus sanctus datur! Idem habet
Lanspergius tractatu de Eucharistia, qui habetur
cum Pharetra Diuini amoris. Viguerius in Summa
cap. 16. §. 3. vers. 4. Gabriel Lell. 42. in Canon. &
alii.

Petes primo, an ratione huius concomitantia di-
ci possit, quod manducatur Pater, & Spiritus san-
ctus à sumente Eucharistiam? P. Valquez vbi supra
videtur illam concedere, & defendere illam loquutio-
nem: vnde mitum est, P. Luisium Turrianum in
Censuris Theologicis Cent. 1. dub. 4. acerbè censura-
re illum modum loquendi. Ego tamen existimo, il-
lam esse loquutionem impropiam; quia manducari
importat motum localem, quo ab ore in stomachum
traicitur cibus; quod non potest proprie conuenire
Patri, vel Spiritui sancto. Verbo autem conuenit
propter communicationem idiomatum cum huma-
nitate, quæ vere manducatur.

Petes secundo, an possit dici, quod panis conuer-
titur in Patrem, & Spiritum sanctum saltem per
concomitantiam? Ad hoc enim non videtur requiri,
quod adsint ex vi verborum. Respondeo tamen ne-
gatiue; quia illud, in quod fit conuersio, debet succe-
dere loco panis in ordine ad sustentanda accidentia;
vt constat ex disputat. præcedenti. Pater autem & Spi-
ritus sanctus non succedunt in hoc munere, sed so-
lus Filius, qui per suum corpus sustentat accidentia
panis efficienter; & ideo panis dicitur conuerti in
solum Filium, non in alias personas.

Hinc infero, licet signatis accidentibus panis, di-
ci possit, iste est Filius Dei, & iste est Deus, tamen pos-
se dici, iste est Pater, vel Spiritus sanctus: nam licet ibi
sint Pater, & Spiritus sanctus, non tamen substantia
illis accidentibus, & ideo licet possimus dicere, ibi
esse, non tamen, istum esse Patrem; quia (vt constat
ex disputat. 6.) non sufficit præsentia vtcumque sine
substantione, vt possit substantia aliqua demon-
strari per accidentia per li hoc.

Dices, persona Verbi non sustentat immediate
accidentia panis, & tamen quia per concomitan-
tiam est cum corpore Christi, quod sustentat ea ac-
cidentia, dici potest: iste est Filius; ergo sufficit hæc
concomitantia sub illis accidentibus, vt possimus
dicere: iste est Pater. Respondeo negando conse-
quentiam. Ratio discriminis est, quod Verbum est
suppositum, in quo est corpus Christi; denomina-
tiones autem corporis tribuuntur toti supposito,
sicut dicimus hominem album, licet albedo sit in
sola materia; ideo dicitur Verbum substantiare quia sub-
stat corpus Verbi. At Pater, & Spiritus sanctus sunt
alia supposita, quibus nullo modo communicantur
denominationes humanitatis Christi. An vero pos-
simus dicere, hæc est diuinitas, communis est questio,
de aliis prædicatis humanitatis, an tribui possint
Diuinitati, vt si dicas, Deitas est passa; Deitas resur-
xit, &c. de quo Suarez 1. tom. in 3. p. disp. 35.
sect. 2. & Valquez disputat. 63. cap. 5. & non
diximus disputat. 23. de Incarnat.
sect. 1. num. 32.

DISPV